

Bioteknologirådet
post@bioteknologiradet.no

Att.: Seniorrådgiver Sigrid Bratlie

Oslo, 15. mai 2018

Innspill fra Norska Gartnerforbund til ny Genteknologilov

Viser til brev av 19.12.2017, ref; 2017/95, Genteknologiloven-invitasjon til innspill.

Norsk Gartnerforbund synes det er positivt at det legges opp til en bred diskusjon i forkant av at Genteknologiloven fra 1993 foreslås endret. Våre medlemmer er hovedsakelig plateprodusenter innenfor blomster og grønnsaker, i veksthus og på friland, og sannsynligheten for at de vil bli berørt av dette lovverket i framtiden er stor.

GMO og de nye metodene for genredigering er kraftige verktøy som positivt kan bidra til å skape stabil matproduksjon og løse utfordringer i forhold til både mennesker, planter og dyrs helse. Samtidig er viktig at vi har en gjennomtenkt og restriktiv holdning slik at vi sikrer oss mot uønskede effekter og misbruk av metodene.

Norsk Gartnerforbund mener Bioteknologirådets målsetning om å «finne en god og robust regulering, som legger til rette for å utnytte potensialet i genteknologien, samtidig som hensynet til helse, miljø, samfunnsnytt, bærekraft og etikk ivaretas» er et godt utgangspunkt.

Hvilke muligheter og utfordringer ser vi:

Norsk Gartnerforbund er positive til at det forskes på de nye mulighetene som åpner seg ved bruk av CRISPR og andre metoder for genredigering. Dette er metoder som kan løse mange av de utfordringene vi står overfor innen plantehelse, og det vil også kunne gi en mer effektiv sortsutvikling. Områder der den nye teknologien særlig kan komme til nytte er for eksempel klimatilpasning, større avling, sykdomsresistens, lenger sesong, bedre kvalitet og høyere næringsinnhold mm. Brukt på riktig måte kan disse metodene både gi større og mer stabil produksjon, noe som kommer forbruker og produsent til gode. Sett i lys av befolkningsvekst og miljødeleggelser, som stiller stadig større krav til verdens matproduksjon, er det nødvendig å tenke nytt og ikke avvise mulighetene dette gir, uten at det foreligger grundig forskning. For at norske produsenter skal kunne konkurrere med utenlandske aktører er det viktig at de har tilgang til nytt og forbedret plantemateriale. Det er derfor viktig at vi har en genteknologilov som ikke skiller seg for mye fra de øvrige europeiske landenes lovverk innenfor området, slik at konkurransen skjer på mest mulig like premisser.

Til tross for at de nye metodene åpner mange positive muligheter er det med dagens kunnskapsnivå knyttet usikkerhet til å ta dem i bruk, både med tanke på potensielle miljø og helseeffekter, sporbarhet, ukjente seneffekter og eierskap. Derfor er det viktig at man viderefører den nåværende lovgivningens føre-var prinsipp og at det er en restriktiv holdning til å innføre og ta i bruk materiale der GMO og genredigering har bidratt til de ønskede egenskapene,

Hvordan bør organismer som omfattes av loven reguleres:

Vitenskapen har i dag ikke full oversikt over utilsiktede virkninger ved bruk av de nye metodene. Langsiktige konsekvenser og mulig påvirkning av opprinnelige økosystemer må kartlegges nøye da små endringer i cellenes DNA kan gi store endringer i cellenes og organismenes funksjon.

NGF Servicekontor

Postadresse:
Schweigaardsgt. 34 F
0191 OSLO

Telefon:
23 15 93 50
Faks:
23 15 93 51

E-post:
ngf@gartnerforbundet.no
Internett:
www.gartnerforbundet.no

Organisasjonsnr.:
NO 970 168 508 MVA
Oppdalsbanken:
4266 15 51830

IBAN:
NO74 4266 15 51830
BIC/SWIFT:
OPPDNO21

Et flertall av Bioteknologirådets medlemmer er positive til at reguleringen blir nivå delt basert på hvilken genetisk endring som er foretatt. Norsk Gartnerforbund er enig i en slik inndeling, der endringer som kan oppstå naturlig eller med konvensjonelle metoder kun er underlagt meldeplikt, og større endringer skal underlegges ulike grader av konsekvensutredning. Det er viktig at lovverket er robust nok til å fange opp eventuelle behov for endringer i kategori etterhvert som ny kunnskap framkommer.

Hva bør reguleres i genteknologiloven

Norsk gartnerforbund er enige med Bioteknologirådets medlemmer om at alle organismer som er fremstilt ved hjelp av genteknologi skal være underlagt genteknologiloven. Den nye teknologien vil gjøre det mulig å utvikle mange nye metoder, med større og mindre grad av inngripen i en organismes DNA. Faren for at det vil oppstå gråsoner er overhengende og det er derfor viktig at loven er tydelig og konkret, samtidig som den tar høyde for at det vil skje en videre utvikling av teknologien.

Hvilke krav bør stilles til merking og sporbarhet

Norsk Gartnerforbund mener det er viktig at produkter som er framkommet ved hjelp av genteknologi, eller som inneholder slike produkter, skal merkes slik at forbrukeren får den informasjonen de trenger for å kunne ta kvalifiserte valg. Den nye genredigeringsteknologien gjør det imidlertid mulig å endre gener i organismer uten at dette er sporbart. Det vil derfor være spesielt viktig at krav til sporbarhet, men ikke analytisk påvisning, jmf. Matlovens §11, ikke svekkes. Dette er også viktig fordi man ikke har oversikt over hvilke konsekvenser innførsel av gentilpassede organismer og produkter har for helse og miljø. Det er derfor viktig at sporbarheten er sikret om utilsiktede effekter skulle oppstå.

Hvordan skal bidrag til samfunnsnytt, bærekraft og etikk vektas?

Norsk Gartnerforbund støtter rådets flertall om at det skal stilles krav til bærekraft, samfunnsnytt og etikk ved godkjenning av GMO. Det er viktig for forbrukernes opplevelse av trygghet at organismer og produkter som kommer innunder Genteknologiloven underlegges et strengt godkjenningsregime. Norge har gjennom EØS-avtalen fått aksept for å legge genteknologilovens kriterier til grunn når søknader om nye GMOer behandles. En oppmykning av loven kan vise seg vanskelig å reversere om det senere viser seg å være feil. Det er derfor grunn til å velge en føre-var linje også i dette spørsmålet.

Med vennlig hilsen
Norsk Gartnerforbund

Katrine Røed Meberg
generalsekretær